საქართველო

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია და კონტორა: თბილისი, რუსთაველის პრ. ასპექტი № 11 რედაქცია და კანტორა ღია ყოველ დღე დილის 9 ს., ნაშუადღევის 2 და ნახ. საათამდის. ტელეფ. № 15—73.
მისამართი დეპეშებისთვის: თბილისი ,,საქართველო'' ფოსტის ყუთი № 76

განცხადებანი: განცხადება მიიღება ნაშუადღევის 1-ლ საათამდის. სტრიქონი პეტიტი პირველ გვერდზე 10 მ. მე-4 გვერდზე—8 მ.
სამგლოვიარო განცხადებანი 30 სტრიქონი—350 მ. 1-ლი საათის შემდეგ 200 მანეთით მეტი.

ხელის მოწერა: გაზეთი ,,საქართველო'' ქალაქსა და ქალაქს გარეთ ღირს თვეში— 300 მან. ცალკე №—10 მ.

წელიწადი მეექვსე. | ხუთშაბათი ენკენისთვის 10. 1920 წ. № 96 | ფასი 10 მანეთი

ეროვნულ-დემოკრატიული

×× პარტიის მთავარი კომიტეტი ××

მოთავსებულია კვლავ ძველ ბინაზე დამფუძნებელი კრების ქუჩა № 5. ქარვასლა.

მდივნის ნახვა შეიძლება დილის 8—11 და საღამოს 7—9 საათამდე.

ქუთაისის სავაჭრო-სამრეწველო სააქციონერო საზოგადოების საორგანიზაციო გამგეობა ამით აუწყებს, რომ კვირას, 12-ს ამა ენკენისთვეს, საღამოს 7 საათზედ, ქ. ქუთაისში, თვითმართველობის ბინაზედ, დანიშნულია

აქციონერთა პირველი საზოგადო კრება

რომელმაც უნდა განიხილოს და გადასწყვიტოს შემდეგი საკითხები:

1. ტყის საქმის მოწყობის საკითხი.
2. საქსოვ-საფეიქრო და მექანიკური მანქანების მოწყობის საკითხი.
3. გამგეობის (§ 26) და საბჭოს წევრთა რიცხვის (§ 35) და მათი სარევიზიო კომისიის წევრთა ჯილდოს განსაზღვრის საკითხი.
4. გამგეობის წევრთა (§ 23) და მათი სამი კანდიდატის (§ 24) არჩევანი.
5. საბჭოს წევრთა არჩევანი (§ 35).
6. სარევიზიო კომისიის ხუთი წევრის და ორი მათი კანდიდატის არჩევანი (§ 63).

1—3178—1

თბილისის საპოლიტეხნიკუმო.

ინსტიტუტი

ამით აცხადებს:

სტუდენტად ჩარიცხვის ვადა გაგრძელებულია ყველა ფაკულტეტის პირველ კურსებზე:

1) **საინჟინერო-მექანიკურზე** განყოფილებებით: მექანიკურით, ჰიდრო-მექანიკურით და ელექტრო-მექანიკურით.

2) **საინჟინერო-სამშენებლოზე** განყოფილებებით: საგზაო საინჟინეროთი, საინჟინერო-სასანიტაროთი და სამელიორაციო ჰიდრო-ტეხნიკურით.

შენიშვნა: ეს ფაკულტეტი იხსნება ამ სამოსწავლო წელში როგორც განყოფილება საინჟინერო-სამექანიკო ფაკულტეტისა.

3) **სახოფლო-სამეურნეო** განყოფილებებით: მცენარეულობისა, შესაქონლეობის და სატყეოთი და

4) **ეკონომიურზე** განყოფილებებით: ეკონომიურით და კომერციულით.

ნამდვილ სტუდენტთა გარდა ინსტიტუტში მიღებულ იქნებიან თავისუფალი მსმენელნიც.

მიღების წესის შესახებ ცნობების მიღება შეიძლება ინსტიტუტის კანცელარიაში რუსთაველის პროსპექტზე (გოლოვინსკი) № 19, 9-დან 3 საათამდე.

თბ. პოლიტეხნ. ინსტიტ. რექტორის თანამდებობის დროებით აღმასრულებელი.

ორდინარული პროფესორი ა. დიდებულიძე. 1—3121—1

ყურადღება

სასწრაფოდ მზადდება სურათები ქართველი და უცხოელ საზოგადო მოღვაწეებისა: მარქსი, ლასალი, ბებელი, ენგელსი, ჟორესი, ლიბკნეხტი, კაუცკი, ვანდერველდე და სხვათა, რომელთა ორიგინალებიც ჩვენთან ინახება. ვაფრთხილებთ ყველა იმათ, რომელნიც ჩვენ მიერ გადაღებულ სურათების ასლით ვაჭრობენ. სასახლის ქ. № 5. ქართული კლ. ეზო, მეორე სართული. 1—22—1

სამხედრო სკოლა

გრძელდება ახალგაზრდათა მიღება. მიიღებიან 1-ლი ხარისხის უფლებებით რომელნიც გადასული არიან მე-7 კლასში. 2—3118—1

სახალხო განათლების სამინისტროს უწყებაში მყოფი

საბუღალტერო კურსები

თ. მ. ფილოიანისა

ორთავე სქესისთვის. (ტფილისი, მიხეილის პრ. № 24, ტელ. № 976), თხოვნების მიღება დილ. 10—12 საათამდე, საღ. 5—7 საათ. იხსნება ქართული განყოფილება. 3101. 15—1

სხვაგან სად! თუ არ სასადილო „ტაშირში"?!

(ყოფილი „ეკონომია") შტაბის ქუჩა

პუშკინის ბაღის პირდაპირ

ვისაუზმოთ დილ. 0-12 ს.

ვისადილოთ ,, 12--6 ს.

ვივახშმოთ ,, 6--12 ს.

ამერ-იმერულ გემრიელ საჭმელებით, და დავლიოთ მაგარი სასმელები და მადნეულ წყლები.

××●×× საზოგადოების საყურადღევოთ ××●××

დავით იაგორის-ძე კალანდაძე

აცხადებს საზოგადოების საყურადღებოთ, რომ სარექტიფიკაციო ქარხანა

კონიაკის, არაყის და ლიკიორის

ნ. აივაზოვისა, ყოფილი სავაჭრო სახლი ამხ. **სეილანოვებისა** პირველ მარიამობისთვიდან გადმოვიდა მის საკუთრებათ. ახლო ხანში სასმელები გამოვა **კალანდაძის** ფირმით — სადგურის ქ. № 5, სახლი სომხების სასულიერო სემინარიისა.

27

მთავრობის თავმჯდომარის რევიზიისათვის.

დეპეშათა სააგენტოს ცნობით, რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ბ-ნი ნ. ჟორდანია შეუდგა თავის მოგზაურობას პროვინციაში, სადაც იგი ადგილობრივ უნდა გაეცნოს ხალხის მდგომარეობას და სახელმწიფო და საზოგადო ორგანოების მუშაობას.

სახელმწიფოს მეთაურის ასეთი მოგზაურობა მიღებულია სხვა უცხო რესპუბლიკანურ სახელმწიფოებშიც და, ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს მთავრობის ხალხთან დაახლოებისათვის.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა, მართალია, გამოსულია ქართველი ხალხის წიაღიდან და როგორც თავისი წარმოშობით, ისე თავისი შეგნებით ახლოს სდგას ქართველ დემოკრატიასთან, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, სიმართლე მოითხოვს აღვნიშნოთ, რომ მისი მართვა-გამგეობის რამოდენიმე წლის განმავლობაში მთავრობისა და ხალხის შორის საშუალო კავშირი არ ყოფილა; ხალხი, სოფელი, რომელიც მთავარი ელემენტია ჩვენი სახელმწიფოებრიობისა, თავისი საკუთარი ცხოვრებით ცხოვრობს, და ხშირათ სრულებით უცხოა და უცნობია ცენტრალური მთავრობისათვის; მთავრობასა და ხალხის შორის ამ ორი წლის განმავლობაში ჩადგა ახალი ინსტიტუტი—საერობო და საქალაქო თვითმართველობათა სახით, რომელიც თითქოს თავისი პირდაპირი დანიშნულებით უნდა აკავშირებდეს მათ ერთმანეთთან მაგრამ არსებითად ერთი მეორეს აშორებს და აუცხოებს.

მთავრობა მოქმედებს თავის თავად, შეჰყავს ძალაში დამფუძნებელი კრების ესა თუ ის დადგენილებანი, მაგრამ თუ როგორ ანაღდებს ცხოვრება ამ დადგენილებათ, ამის პასუხი მხოლოდ იმ ერობებსა და ქალაქებს შეუძლიანთ გაგვცენ, რომელნიც მეორე ფაქტიურ მთავრობას ჰქმნიან საქართველოში. ვინც ჩვენს ცხოვრებას ახლო ადევნებს თვალყურს, უეჭველად დაინახავს, რომ ეს ერობები და ქალაქები, არა თუ ატარებენ ცხოვრებაში დამფუძნებელი კრების და მთავრობის დადგენილებით, ხშირად მისი შეხედულების წინააღმდეგ მოქმედებენ და ისე, როგორც თვით სცნობენ საჭიროთ.

საქართველოს მართვა-გამგეობის პრაქტიკამ, ამ დაწესებულებათ მიანიჭათ იმდენათ ფართო უფლებები, რომ სრულებით დამოუკიდებლად შეუძლიანთ მართონ სახელმწიფოს განსაზღვრული ნაწილი, დააწესონ გადასახადები საკუთარი ინიციატივით, მოახდინონ კონფისკაციები და აწარმოონ თავის მაზრაში ისეთი ეკონომიური პოლიტიკა, როგორსაც მათი საკუთარი შეგნება უკარნახებთ; მაგრამ თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ გარემოებას, რომ მენშევიკებს პარტიულმა ცენტრმა პროვინციიდან სატახტო ქალაქში გადმოასახლა ყველა თავისი მოწინავე ძალები, პროვინციულ ორგანიზაციებს, ამ პარტიის და ბალო ხარისხის და შეგნების ხალხი დაუტოვა, რომელთა სრული დიქტატურის ქვეშ არის მოქცეული დღეს რესპუბლიკის პროვინციები და სოფლის ხალხი.

ამიტომ ხდება, რომ ერობები და ქალაქები ხშირად შეუწყნარებელ უკანონობათ სჩადიან და თავისი მოქმედებით ხალხში ნდობის უკარგავენ ადმინისტრატიულ აპარატს, რაც დიდ ნიადაგს უმზადებს ანარქიას და ანტი სახელმწიფოებრივ მოძრაობას.

სამწუხაროთ ამ მეტად სერიოზულ საკითხს, რესპუბლიკის მთავრობა და მართველი პარტია აქამდე არ აქცევდა სათანადო ყურადღებას, რაც ერთის მხრით მეტ თავის—უფლებას აძლევდა პროვინციის ხელმძღვანელებს და მით რესპუბლიკის მთავრობასაც უფრო აშორებდა იმედ გატეხილ ქართველ ხალხს.

მთავრობის თავმჯდომარის მოგზაურობას ჩვენს პროვინციებში დიდი მნიშვნელობა ექნება—იგი თვით დარწმუნდება, თუ როგორი რეჟიმი დაუმყარებიათ მის ხელ ქვეითებს და როგორი თვითნებობა უწარმოებიათ მენშევიკებს საზოგადო ორგანიზაციებში, და შესაძლოა მისი მეოხებით, მცირეოდენი ზომები მაინც იქნება მიღებული რესპუბლიკის პროვინციის კანონიერების და სამართლიანი მართველობის ფარგლებში მოთავსებისათვის.

დე-მარტელის გამგზავრების გამო.

არის ბევრი მზგავსება იმ ხაზებ შორის, რომელიც შეადგენს საფრანგეთისა და საქართველოს სპეციფიურ ხაზებს. ამ მზგავსებას ვერა ჰქმნის ვერც ზედგამვლენი პოლიტიკა ერთი ქვეყნისა მეორეზედ და ვერც მათი ურთიერთი კულტურული ზედმოქმედება. არც რასიული ნათესაობაა ამის თავმდები. ეს მზგავსება მოცემულია როგორც ფაკტი და განსაზღვრულია არასოციალური წარმოშობის ფაქტორებით; წინასწარ დაბევებულია ასეთის ქვეყნების ურთიერთის სიმპატია.

საფრანგეთიც, მთელი თავისი სახიერებით, მუდამ საყვარელი იყო ქართველი ინტელიგენტისათვის; უყვარდა და უყვარს ქართველს საფრანგეთის კულტურა, მისი ისტორია, მისი ტემპერამენტი და შემომქმედი სული. ქართველ ინტელიგენციაში ყველაზე უფრო გავრცელებულია ფრანგული ენა; ქართველი ინტელიგენციის უდიდესი ნაწილი უცხო ქვეყნებ შორის ყველაზედ უფრო ხშირად და ყველაზე უფრო ინტენსიურად საფრანგეთს ეწაფებოდა. წარმოუდგენელია უფრო ძლიერი პსიხოლოგიური პრედისპოზიცია მეორე ქვეყანასთან დასაახლოვებლად, ვიდრე ის, რომელიც ჰქონდა საქართველოს საფრანგეთისადმი. მაგრამ რაც უფრო ფაქიზია დაახლოვების გრძნობა და მოტივი, მით უფრო ფრთხილი მოვლა ესაჭიროება მათ და მით უფრო განსწავლული და სათუთი მეთვალყურეობა მართებსთ იმ პირთ, რომელნიც ამ ქვეყნებს ურთიერთის წინაშე წარმოადგენენ. ამ მხრივ გულმწუხარებით უნდა აღინიშნოს რომ საფრანგეთის პირველმა წარმომადგენლობამ ამ დანიშნულებას პასუხი ვერ გასცა. ხოლო საქართველოს ამ ხანებში პირველად დაადგა თავისუფლების მზე, რუსთა ბატონობის ასი წლის შემდეგ; ქართველი ერი ამ ხანებში უყრიდა საძირკვლის ქვებს თავის დამოუკიდებლობას, თავის თავის უკვდავების საყოფელად. რა დიდი ნუგეში იქნებოდა, რომ ამდროს საფრანგეთის წარმომადგენელი საქართველოს. ხელის გულზე გამოჩენილიყო ყველა იმ მაღალი ღირსებებით, რომელიც მისი მშობელი ერის საკუთრებას შეადგენს.

მაგრამ სასიამოვნო ისაა, რომ ამ გარემოებამ გამოუსწორებელი ზიანი ვერ მიაყენა საქართველოს საკითხს და ვერც საფრანგედ-საქართველს ურთიერთობას, და უფრო სასიამოვნოა კიდევ ის, რომ საქართველო-საფრანგეთ შორის არსებულმა წინასწარმა მიდრეკილებამ სართალი და ღირსეული ინტერპრეტი იშოვნა გრაფი **დე-მარტელის** სახით, რომელიც რამდენიმე თვეა, რაც საქართველოში საფრანგეთის უმაღლესი კომისრის თანამდებობას ასრულებს. ივი შთაწვდა თვისი დიდი ქვეყნისა და ჩვენი სამშობლოს წინასაზღვრულ მზგავსებას და სიმპატიას. დაინახა ქართველი ერის დიდი ცხოველმყოფელობა, დარწმუნდა ცისა და ქვეყნის ყველა საბუთის აღალადებით, რომ საქართველო როგორც ძველად, ისე დღესაც და ამიერიდანაც უკუნისამდე იყო, შეუძლიან და უნდა დარჩე დამოუკიდებელი სახელმწიფო. და თავისი დიდი სამშობლოს სიტყვადა საქმე სურს ამსახუროს ამ თავის რწმენას, ამ მართალ საქმეს, ერის თავისუფლების ამ დიდს პრინციპს, რომლის დაცვის პრიორიტეტი მას სურს ამ შემთხვევაშიაც თავის ს ფრანგეთს შეუნარჩუნოს.

დე მარტელმა დაინახა რომ სამაგიერო ეკვივალენტის გაღება საქართველოს შეუძლიან და რომ ერთი მეორის მეგობრობა ორივეს ჰრგებს და ორივეს წარუმატებს სიკეთეში.

ჩამოსვლის უმალ მან მიაგნო საამისო ტონს და როგორც კარგმა მეტივემ ქართველ ფრანგთა ურთიერთ განწყობილებას უხიფათო მიმდინარეობის გეზი მისცა.

ჩვენ არ დავივიწყებთ რომ მან, ბა

დღეს

პოლონელებისა და ლიტველების მოლაპარაკება მარიამპოლში გაიმართება.

ბოლშევიკური ცნობით საბჭოთა მთავრობამ ფინეთში არსებული რუსეთის ქონება უსასყიდლოდ ფინეთის საკუთრებად გამოაცხადა.

წითელ არმიელებმა დასტოვეს გრუბომარე და დასავლეთ ბუგისკენ დაიხიეს.

15 ენკენისთვეს დანიშნულია დამფუძნებელ კრების საზეიმო სხდომა.

წერილები:

მეთაური: მთავრობის თავმჯდომარის რევიზიისთვის.
სპ. კედია: დე-მარტელის გამგზავრების გამო.
ფელეტონი: ბ. გ. რუსეთის პრობლემა და კავკასია.
ჩვენი კორესპონდენტები:
თელავი, ონი.

მიიღება ხელის მოწერა ყოველ-კვირეულ სოციალ-დემოკრატიულ გაზეთ.

„ახალ სხივზე"

გაზეთი გამოდის გრიგოლ გიორგაძის რედაქტორობით, ღირს თვეში 20 მან. ფული უნდა გამომიგზავნოს შემდეგი მისამართით: თბილისი, პეტრე დიდის ქუჩა „ახალ სხივს" 6—3

გაზ. **„საქართველოს"** კონტორა

ამით აცხადებს ხელის მომწერთა საყურადღებოთ, რომ გაზეთი თვიურად ღირს **350** მან. ვისაც ამაზე ნაკლები აქვს შემოტანილი და ხვედრ ფულს დროზე არ გადაიხდის, გაზეთის გზავნა მოესპობათ.

თომიდან ანტანტის წასვლისას, ჟამსა ჩვენი მარტოობისა და საერთო შფოთვისას, თავის მთავრობისაგან საფრანგეთის კრეისერი გამოითხოვა და ჩვენს სანაპიროს დარაჯად მიუყენა. ამისთვის მადლობის გრძნობას ქართველობა გრაფს თან გააყოლებს საფრანგეთისთვის გადასაცემად.

მის აქ ყოფნის დროს გაიხსნა ფრანგული ლიცეი, საფრანგეთ-საქართველოს ურთიერთი კულტურული შენაწევრობისათვის.

დაარსდა აგრეთვე ქართულ-ფრანგული სავაჭრო პალატა, საფრანგეთ-საქართველოს შორის აღებ-მიცემის, და ეკონომიური ურთიერთობის განსამტკიცებლად. ამ სამი ნიმუშით გრაფმა დაგვანახვა, რომ მომხრეა პოლიტიკურ-დაცვითი, კულტურული და ეკონომიური თანამშრომლობის დამყარებისა საფრანგეთისა და საქართველოს შორის. ხოლო ამ დღეებში თბილისის გაზეთებში დაბეჭდილი ინტერვიუ გვამცნებს, რომ გრაფი დე-მარტელი საფრანგეთის მმართველსა და საზოგადოებრივ წრეებში ენერგიულ საქმიანობას გვპირდება საქართველოს დამოუკიდებლობის დე-იურე ცნობისათვის. ეს მისი მომავლის გეგმა მის აქაურ მოქმედებასთან დაკავშირებული გვარწმუნებს, რომ საქართველო-საფრანგეთის დაახლოვების საქმე—მისი პოლიტიკური პროგრამაა—ნაყოფი ფართო დაკვირვებისა და ღრმა განფიქრების. მომავალი იტყვის ამ შეხედულების სისწორესა და დიდ სარგებლიანობას.

გრაფი დღეს საღამოს სტოვებს საქართველოს მიწა-წყალს. სხვა ქვეყანაში და ეხვა პოსტზე დასჭირდა იგი თავის მთავრობას. ჩვენ ვფიქრობთ რომ საქართველოს ჰაერისა და ნიადაგის სურნელება კეთილმოსაგონად თან გაჰყვება, ისე როგორც საფრანგეთისაგან გამოგვყოლია ყველას, ვინც იქა ვყოფილვართ და გვიცხოვრია. გრაფი მიემგზავრება თავის სამშობლოში და დაგვარწმუნა რომ თან მიაქვს კეთილი ზრახვები. ვარწმუნებთ, რომ საქართველოც რჩება ამგვარივე ზრახვებით აღვსილი მისა და მის სამშობლოსადმი.

სპ. კედია.

პრესა.

საქართველო ინგლისურ სარკეში.

ამ სათაურით გაზეთ „ერთობაში" იბეჭდება ბ-ნ ვ. ნოზაძის წერილები, რომელშიც ავტორი აცნობს თვის მკითხველ ინგლისის საზოგადოებრივ აზრს საქართველოს შესახებ და მაგალითებით ამტკიცებს თუ როგორ ცალ მხრივ წარმოდგენას ჰქმნიან ევროპის გაზეთების [illegible]

მაგალითისათვის უ ცვლელად მოვიყვანთ ბ-ნ ნოზაძის წერილში აღნიშნულ ი თარგმანი ინგლისურ გაზეთიდან საქართველოს მთავრობის ფინანსიური პოლიტიკის შესახებ, რომელსაც ბ-ნი ნოზაძე ინტრიგათ სთვლის:

თბილისში დღეს როდესაც ბაქოს გზა დაკეტილა და ამერიკის დამხმარე კომიტეტი იქიდან წამოვიდა, არავითარი უცხო ვალიუტის ყიდვა არ შეიძლება. უცხო ვალიუტა აქვს მთავრობას, რომელიც ბაზარზე არ ყიდის მას და ამ მხრით არ ეხმარება თავის საკუთარ ვაჭრობას, მიუხედავათ იმისა, რომ საქართველო საშინლათ საჭიროებს სათავსო და ადგილობრივ ვაჭრებს არ შეუძლიათ მისი შეძენა უცხოელ იმპორტიორისგან, რომელსაც ფული უნდა გადაუხადონ უცხო ვალიუტით.

მოკლეთ, ხალხის გამოკვების საქმეში მთავრობა ვერ გარკვეულა მისთვის უჩვეულო გზებში ან, როგორც არა ერთხელ იყო აღნიშნული, იჩენს გამოუსადეგარ და უჭკუო ზრახვებს. იმის მაგივრად, რომ მთავრობას გავლენა მოეხდინა თავისი ქვეყნის ბანკის სისტემის გამართლებლად, ამიერ კავკასიის და რუსეთის აქციონერულ ბანკებს, თავისუფლად, ნება მისცეს დაიკავებიათ მის მომხმარებელთა დეპოზიტები გასარჩევ ტრანზაქციებში და შეუძლიათ არ გაისტუმრონ დეპოზიტორები. ამ ბანკებს მთავრობა პრაქტიკულად ნებას აძლევს გამოაცხადონ მორატორიუმი, მათ ნება აქვთ მომხმარებლებს მისცენ არა უმეტეს 5 ათასი მანეთისა (5 გირ. სტერლინგი), რაც უნდა დიდი კრედიტი—ბალანსი ქონდეთ მათ. ამ პროცედურასთან ერთად კაბინეტმა შეიტანა პროექტი, რომელიც მთავრობას საშვალებას აძლევს ყველა კომერციულ და ინდუსტრიალურ საქმეში ფართოთ ჩარევის, მთავრობისათვის ყველა მოგების ნაწილი უნდა იკავოს ასე რომ არავითარ წარმოებას არ შეუძლია მიიღოს განსაზღვრულ მოგებაზე მეტი; იგი ართმევს პატრონებს თავის მოსამსახურეთა მიღება დათხოვნის უფლებას, ამტკიცებს ერთნაირ დღიურ ქირას თვითეულ კლასისათვის და ნაჭ-რობით მუშაობას კანონით ხდის.

ზემოაღნიშნული მეთოდის ტარდება ცხოვრებაში იმ მიზნით, რომ ყველა მნიშვნელოვან საწარმოვო დაწესებულებების გამგეობაში შედიოდეს მთავრობის ოფიციალური პირები, რაით სამომავლოთ გააფართოვონ მრეწველობა და ამით მოსპონ უკრძო კაპიტალი. მართლაც ჟორდანიას ადმინისტრაციის პოლიტიკამ ამაშრო წარმოების წყაროები, დააშინა და გააქცია უცხო კაპიტალი და ამავე დროს უარჰყო ამ ქვეყანაში უკვე მოთავსებულ უცხო კაპიტალისთვის სა[illegible]

[illegible]

„საქართველოს" [illegible] სწვებათ და არ იციან არაფერი როგორ გადმოანთხიონ. „საქართველო" ნამდვილი შავრაზმულ კილოთი სწერს სტატიაში „რევიზორები". (საქ. № 94).

„კლდე"-ს შესახებ „ერთობას" უნდა მოვახსენოთ, რომ ჩვენ არც სურვილი გვაქვს და არც ხალისი „კრონის ავტორებისთვის გასაგებ კილოზე ვსწეროთ მაგრამ თუ „ერთობის" თანამშრომლების ლექსიკონში დროის აღმნიშვნელი კონკრეტიული სიტყვები არ მოიპოვება, ეს კი დიდი უბედურებაა; ცნობილია ცენტრალურ ავსტრალიის ერთ-ერთი ველური ტომი, რომელსაც წარსულის წარმოდგენა არ აქვს, როდის რა გააკეთა არ იცის, მარტო აწმყოთი სცხოვრობს და თუ „ერთობის" რედაქციაშიც შევ[illegible] ... ჭ ლებს ღრუჯნას. მათთვის საქებარიცაა, რომ თქვენ ასეთი ღვარძლიანობით იყებებით".

ენას ძვალი არ აქვს, და „ერთობას" ურჩევთ ამიერიდან არაფერი დაწეროს თავის მკვრეხის მის შესახებ თუ ვინ ჰკოცნიდა ჩვენ შორის „იმპერიალისტების" ქუსლებს, თორემ ასეთ ჯიბრში ვინ იცის სად ამოყოფს თავს. საქართველოში მომავალ ევროპიელ სოციალისტებს კი ჩვენ ისე შევხვდებით, როგორც ყველა ძვირფას სტუმარს, ჩვენში ქვეყნის აზრებით და სურვილებით ჩამოსულს. არც მეტი არც ნაკლები.

დეპეშები

ინგლისური პრესა.

ჟენევის კონვენციის დარღვევა.

როიტერის სააგენტ შემდეგ დეპეშას აქვეყნებს. წითელი ჯვრის საერთაშორისო საზოგადოების თავმჯდომარემ გლუმა, რომელიც ვარშავაში იმყოფება, რუსეთის წითელი ჯვრის თავმჯდომარეს სოლოვიოვს რადიოთი მოსკოვში შემდეგი განცხადებით მიმართა: თქვენ დეპეშით და შემდეგ წერილობითაც, რომელსაც ლენინი და ჩიჩერინი აწერდნენ ხელს, სთხოვდით წითელი ჯვრის საერთაშორისო საზოგადოებას, აღმოეჩინა მას დახმარება რუსეთის წითელი ჯვრისათვის და ამავე დროს ღებულობდით თავის თავზე ვალდებულებას შეგესრულებინათ ჟენევის კონვენციის ყველა პირობები. დღეს ჩვენდა განსაცვიფრებლად ვტყობილობთ იმ სიმხეცისა და ძალადობის შესახებ, რომელიც წითელ არმიელებს ჩაუდენიათ პრუსკუროვში და რაჟიცილოვში პოლონეთის წითელი ჯვრის წინააღმდეგ. ჟენევის კონვენცია თქვენ მიერ დარღვეულია. საჭიროა მკაცრი გამოძიების დანიშვნა.

ბოლშევიზმი და რუსეთი.

„ტაიმსის" ბერლინში მყოფი კორესპონდენტმა ინახულა პეტროგრადიდან დაბრუნებული არქიეპისკოპოზი, ედუაროვი, რომელმაც განაცხადა: საკუთარი დაკვირვებამ დამარწმუნა რომ ბოლშევიზმი სრულებით არ არის რუსის ხალხის ეროვნული მოძრაობა. რუსის ხალხის უდიდესი ნაწილი ჟენებ მასაა, რომელზედაც ყველას შეუძლია იბატონოს. არსებობს მართლაც თავდადებულ კომუნისტთა პარტიის ჯგუფი, რომელსაც ბატონობის ჟინი უკავია. ამ კომუნისტთა შორის თვით რუსები მცირე რიცხვს შეადგენენ. უმთავრესად კი ამ ჯგუფის შემადგენლობა ინტერნაციონალურია.

ამნისტია ოსმალეთში.

„ტანინი" იუწყება: თანახმად კონსტანტინოპოლიდან მოსულ ცნობებისა ახალ კომიტეტს საერთო ამნისტია გამოუცხადებია: ამნისტია არ ვრცელდება მხოლოდ მუსტაფა ქემალზე და მის ახლო თანამშრომლებზე.

ეგვიპტის დამოუკიდებლობა.

„ტაიმსი" აქვეყნებს ინგლისსა და ეგვიპტის შორის დადებულ შეთანხმების ტექსტს. დიდი ბრიტანეთი ცნობს ეგვიპტის დამოუკიდებლობას უზრუნველ ჰყოფს მას გარეშე მტრის თავდასხმისაგან. თავის მხრით ეგვიპტე აღიარებს ინგლისის უპირატესობას ნილოსის ველზე. ინგლისი სტოვებს თავის გარნიზონებს სუეცის არხთან ახლო მდებარე ადგილებში. ეგვიპტეს უფლება ექნება იყოლიოს საზღვარ გარედ თავისი წარმომადგენლები. ტექსტი შეთანხმები[illegible]

სა დასამტკიცებლად თემთა პალატას წარუდგინა.

ინგლისის ფლოტი შავ ზღვაში.

სამინისტროს პირველმა ლორდმა ლონგმა თემთა პალატაში შემდეგი განცხადება გააკეთა: მე მეკითხებიან, ვის ინტერესებს იცავს შავ ზღვაში და ყირიმში ინგლისის სამხედრო გემები, მას შემდეგ რაც მთავრობამ განაცხადა: ჩვენ ვიხსნით თავიდან ყოველგვარ პასუხის მგებლობას გენერალ ვრანგელის მოქმედებაზეო, ამ კითხვაზე მე გიპასუხებთ: ეს ინტერესები შესატყვისია იმ ინტერესებისა, რომლებიც გვაქვს ჩვენ ქვეყნის ყველა ნაწილში, სადაც კი სჭიროა საზღვაო გზების და ვაჭრობის თავისუფლების დაცვა. გარდა ამისა, ყირიმში ინგლისს განსაკუთრებული ინტერესები აქვს რაც რუსეთის ლტოლვილებზე ზრუნვაში გამოიხატება. ეს ლტოლვილები იმყოფებიან ეგვიპტეში, ლემნოსში და სხვაგან და ამ ქამად თანდათან ბრუნდებიან რუსეთში.

პოლონეთი და რუსეთი.

„მეენჩესტერ გარდიან" აღნიშნავს: რუსეთ პოლონეთის მოლაპარაკების საკითხი მეორე ხარისხოვან საკითხად გახდა. ზავის საკითხი ბრძოლის ველზე სწყდება და არა კონფერენციებზე. გაზეთის აზრით, პოლონეთის საზღვრებზე ბოლშევიკებმა დამარცხება იგემეს.

ფრანგული პრესა.

პოლონეთისა და ლიტვის შეტაკება.

ვარშავიდან მოსული დეპეშა იუწყება: მტრული მოქმედება პოლონელებსა და ლიტველებს შორის სამხლოოდ შეწყდა. საზავო მოლაპარაკება მარიამპოლში შედგება.

კაბინეტიდან გასვლა.

ლონდონში მყოფი „მატენის" კორესპონდენტი იუწყება: მომავალ ნოემბერში ლორდი დერბი სტოვებს თავის ადგილს, რომელსაც გარეშე საქმეთა მინისტრის ამხანაგი ლორდი ხარდინგი დაიჭერსო.

პოლონეთის საკითხი.

თანახმად „ექსცელსიორის" ცნობისა, ე-ლე-ბენში პოლონეთის, მრეწველობის აღდგენის და სირიის საკითხებს გაარჩევა.

დუნაის კომისია.

დუნაის კომისიამ ორშაბათს თავისი მუშაობა განაახლა.

გერმანიის მოთხოვნილებათა უარყოფა.

ელჩთა კონფერენციამ, ორშაბათს, თავის სხდომაზე განიხილა და უარყო გერმანიის ზოგიერთი მოთხოვნილებანი.

გერმანია და რუსეთი.

პოლონეთის გარეშე საქმეთა მინისტრმა, რომელიც დანციგიდან დაბრუნდა განაცხადა: გერმანია არავითარ ზომებს არ ღებულობს, რომ ხელიშეუშალოს გერმანელების წითელ არმიაში შესვლას. მოკავშირეთა მკაცრი პოლიტიკამ მისცა შეძლება პოლონელ ემიგრანტებს ამერიკიდან დანციგში დაბრუნებისა და აგრეთვე პოლონეთის საჭიროებისათვის სამხედრო მასალის გამოგზავნისა.

საქონლის გატანის საქმე.

დაინტერესებულ წრეებში გაბატონებული აზრი თითქოს გერმანიიდან საქონლის გატანა აკრძალულია ან გაძნელებულიაო, შეცდომაა. საგარეო ვაჭრობის საკომისარიოს მოქმედების მთლად მოაწესრიგოს გერმანიის საგარეო ვაჭრობა, გატანის პირობები უკანასკნელ დროში ბევრად უფრო გამარტივებულია. ეს გამარტივება უმთავრესად გასატან საქონლის გადათვალიერებას ეხება. მეორე მხრით მრეწველობა განვითარდა ამასთანავე საქონლის დამზადებასა და მოთხოვნილების შორის ერთგვარი წონასწორობა დამყარდა. ამ რიგად გერმანიიდან საქონლის გატანის არავითარი დაბრკოლება არ ყოფილა.

განხეთქილება სოციალისტებში.

ბავარიიდან ხმები მოდის დამოუკიდებელ სოციალისტების პარტიაში მომხდარ განხეთქილების შესახებ. უკიდურესი მემარცხენენი კომუნისტურ პარტიას შეერთებიან.

ორთქმავალი რუსეთში.

ხენტშელის ორთქმავალთა ქარხანა კასელში საბჭოთა რუსეთის საჭიროებისათვის 200 ორთქმავლის კეთებას შეუდგა.

გერმანული პრესა.

გერმანიის ეკონომიური მდგომარეობა.

ელექტრო-ტეხნიკ მუშათა კავშირის კრებაზე სიმენსისა და შუკერტის საზოგადოების ორატორმა გააკეთა მოხსენება მრეწველობის მძიმე მდგომარეობის შესახებ. ამის მიზეზად ორატორმა დაასახელა შეუწყვეტელი გაფიცვები, სამუშაო დღისა და შრომის ნაყოფიერების შემცირება. სიმცირის გამო ელექტროტეხნიკური საქონლის მოთხოვნილება ძალიან მცირეა და ეს კრიზისს იწვევს უმუშევრობისა. აგრეთვე ცუდათ მოქმედობს ფულის კურსის ცვალებადობა, მ სიძვირე. გერმანელმა კომერსანტებმა ნდობა დაკარგეს, რადგანაც გერმანიის მექარხნეებმა ეკონომიურ და პოლიტიკურ მიზეზების გამო შეკვეთილი საქონელი დროზე ვერ დაამზადეს.

ლიტვის ცნობები.

პოლონეთის მიმართვა ერთა ლიგისადმი.

პოლონეთის მთავრობამ ერთა ლიგის მდივანს ასეთი შინაარსის დეპეშა გაუგზავნა: პოლონეთის ჯარის უკან დახევის დროს ლიტვის მთავრობამ შეუთანხმდა მოსკოვის მთავრობას, რომლის ძალითაც საბჭოთა რუსეთის ჯარს ნება ეძლეოდა, ესარგებლა ლიტვის ტერიტორიით როგორც ჯარის გადაყვანასა ისე სამხედრო ბაზის მოსაწყობათ. ეს ფაქტი მაჩვენებელია იმისა, რომ ლიტვამ რუსეთ-პოლონეთის ომში დაარღვია ნეიტრალიტეტი, როდესაც პოლონეთი იძულებულ შეიქმნა, თავის ჯარები გამოეყვანა იმ ტერიტორიიდან, რომელიც ეთნოგრაფიულად პოლონეთს ეკუთვნის, ეს ტერიტორია დაიკავა ლიტვის მთავრობამ, რომლის დროსაც პოლონეთის ერთგულ მოსახლეობის წინააღმდეგ ძალადობით მიხედა. შემდეგ, როდესაც პოლონეთის ჯარმა მტერი უკუ აქცია და იგი დაიკავა სუვალკი, ამ დროს ლიტვის მთავრობამ პოლონეთის მთავრობას მიმართა თხოვნით, რადგან იგი არ სცნობდა ძველ საზღვრებს და არც აუცილებელ პოლონეთის ჯარის გადაყვანის სტრატეგიულ ხაზზე გაყვანას. პოლონეთის მთავრობამ მეგობრული ნოტით უპასუხა და მოითხოვა, რომ ლიტვის ჯარი დაბრუნებოდა ბიათ საზღვარს, ხოლო საზღვარ საკითხზე ის გადასაწყვეტად კი გამართულიყო მოლაპარაკება. პოლონეთის ჯარი ცდილობდა სისხლის ღვრის თავიდან აცილებას (გამოტოვებულია) პოლონეთის მთავრობას უნდოდა კიდევ ერთხელ მშვიდობიანი გზით გადაეჭრა, მაგრამ სექტემბრის ორ სენში მდგომ პოლონეთის ცხენოსან ჯარს შემოუტია ლიტვის მთავრობამ და ცხენოსანი ჯარი იძულებული გახდა დაეცალა ეს ადგილი მოვიდა 4 კაცი. ამის შემდეგ ლიტვის ჯარმა სუვალკა დაიკავა და ავგუსტოვისაკენ გაემართა, ომის წინ წარ გამოუცხადებლად. გამოირკვა, რომ ბოლშევიკთა ჯარები ლიტვის ჯარებთან შეთანხმებით მოქმედებს. პოლონეთის მთავრობას ომის უტყუარი ცნობები აქვს, რომ ბოლშევიკთა სამხედრო ძალები გროვდება ლიტვის ტერიტორიაზე

აგრესიული მოქმედება პოლონეთის მთავრობის წინააღმდეგ მიმართული ფაქტია. ამიერიდან ცხადია რომ ლიტვის ჯარს კავშირი აქვს წითელ არმიასთან და ლიტვის მთავრობა სამჭიდრო მთავრობის იარაღად იქცა (გამოტოვებულია) ვინაიდან პოლონეთის და ლიტვის ხალხს შორის მთელი საუკუნოების განმავლობაში მეგობრული განწყობილება არ დარღვეულა და ამიტომაც თუ ჩვენ იარაღს მივმართავთ პოლონეთის ტერიტორიის განსათავისუფლებლათ: ამას ჩავიდენთ მხოლოდ იძულებით. პოლონეთის მთავრობა შემთხვევით [illegible] რომ რამდენიმე დღის შემდეგ იძულებული გახდება [illegible] თუ კი ლიტვის ჯარი არ დასცლის პოლონეთის ტერიტორიას და იგი ბოლშევიკების ჯართან შეთანხმებით მუშაობს [illegible] რომელიც საფრთხეს წარმოადგენს, ამიტომ [illegible] დამოუკიდებლობას [illegible]

„მეენჩესტერ გარდიანი" იუწყება: პარლამენტის გარეშე საქმეთა კომისიის სხდომაზე მინისტრმა სიმონსმა განაცხადა, რომ მოლაპარაკება, რომელიც გერმანიასა და პოლონეთს შორის დაიწყო, ჩქარა უნდა დასრულდეს, ვინაიდან გერმანელების მიმართების ფილადელფიის ... დამამცირებელი ბრესლავში მომხდარი ინციდენტი. არჩინის მოლაპარაკება, რომელიც სიმონსმა მხოლოდ დაიწყო ლონდონში, პოლონეთის მთავრობის ინიციატივით. მოლაპარაკების მიზანი იყო ეკონომიურ საკითხების გადაწყვეტა (ბოლო დამახინჯებულია).

მოსკოვის ცნობები.

ეპიდემია რუსეთში.

მოსკოვი, მარტ 20. ჯანმრთელობის უწყების სახალხო კომისარმა რკინის გზის მოსამსახურეთა კონფერენციაზე რუსეთის სანიტარულ მდგომარეობის შესახებ მოხსენება გააკეთა. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ გადამდებ სენთა ტალღა საბჭოთა რუსეთში ერთი კუთხიდან მეორე კუთხეში გადადიოდა.

საჰაერო მოსვლა.

ნაუენი, მარტ 20. გაიხსნა საჰაერო საერთაშორისო მიმოსვლა. ჰეროპლანები გერმანიის, შვეციის, ჰოლანდიის და ინგლისის ტერიტორიებს გადივლიან ჰაერით, საფოსტო და სამგზავრო მიმოსვლაა მოწყობილი: კოპენჰაგენს, გამბურგს, ბერლინს, ამსტერდამსა და ლონდონს შუა.

სტამბოლის ცნობები

სტატისტიკა დაბადებულ გარდაცვალებულებზე.

სტამბოლის, სკუტარისა და [illegible] რაიონების შესახებ სტატისტიკა შემდეგ ციფრებს იძლევა დაბადებულ—გარდაცვალებულთა ამა წლის პირველ ოთხი თვის განმავლობაში:

	დაიბადა	გარდ.
იანვარში	[illegible]	11[illegible]
თებერვალში	305	10[illegible]
მარტში	488	91[illegible]
აპრილში	510	70[illegible]
სულ	1663	379[illegible]

გარდაცვალებულთა რიცხვი 2130 [illegible]რბობს დაბადებულთა რიცხვს.

პოლონეთი

[illegible]

[illegible] პილსუდსკიმ [illegible] მიმართულ ბრძანებაში, აცხადებს, რომ პოლონეთი იბრძვის არა რუსეთის წინააღმდეგ, არამედ ბოლშევიკების წინააღმდეგ.

და პოლონელები ქმნიან ბრძოლისათვის აგრეთვე სხ. ხალხთა თავისუფლებისათვის. შემდეგ პილსუდსკი ამბობს, რომ ბოლშევიკებმა მოსპეს თავისუფლება, თავიანთ ქვეყანაში, რომ მათ გაანადგურეს რუსეთი, დაამშიეს იგი და აღადგინეს მეფის რეჟიმის ყველა ბოროტებანი. ეხლა მათ უნდათ, რომ პოლონეთსაც მოახვიონ თავზე თავიანთი ნებისყოფა. ეს ბრძანება წაკითხულია პოლონეთის ლაშქრის ყველა ჯართა ნაწილებში.

(„[illegible]").

ეროვნულ-დემოკრატიული ფრაქციის წინ დადება დამფუძნებელი კრების მოწვევის შესახებ

დეპუტატმა გ. გვაზავამ ეროვნულ-დემოკრატიული ფრაქციის დავალებით წინადადება შეიტანა დამფუძნებელი კრების პრეზიდიუმის სახელზე კრების დაუყოვნებლივ მოწვევისათვის. მოტი[illegible]

ევროპის სოც. დელეგაციის შესახვედრად

ბ ა თ ო მ ი.

სექტემბრის 14 ბათომში. ბათომის ნავთსადგურში დელეგაციას ოფიციალურად მიეგებებიან საქართველოს ს. დ. მ. პ. ცენტრალური კომიტეტის წარმომადგენელი, დამფუძნ. მთავრობის ადგილობრივი, პროფესიონალურ კავშირთა და ბათომის ქალაქის თვ. წ. დამხდურნი დელეგაციას მისასალმებელ სიტყვებით მიმართავენ. ნავთსადგურზე გამწკრივებული იქნება ბათომის სახალხო გვარდიის საპატიო ყარაული ცხენოსანთა დივიზიის მუსიკით. სექტემბრის 14 დელეგაცია დარჩება ბათუმს, დაათვალიერებს ქალაქს და დაესწრება მუშების კრებას და მიტინგს შეხვედრის უფრო დაწვრილებით პროგრამას გამოიმუშავებს ბათომის კომისია ცენტრალური კომისიის ხელმძღვანელობით. სექტემბრის 14 საღამოს ბათომის ქალაქის საბჭოს საზეიმო შეხვედრა მოხდება ამავე დღეს საღამოს 10 საათზე დელეგაცია გამოემგზავრება ბათომიდან და თბილისს სექტემბრის 15 დილის 10 საათზე ჩამოვა.

თ ბ ი ლ ი ს ი.

დამფუძნებელ კრებაში. სექტემბრის 8 დამფ. კრების პრეზიდიუმის საწრაფო სხდომა შესდგა. სხდომას ყველა ფრაქციის წარმომადგენლები დაესწრნენ. გაირჩა საკითხი ევროპის სოციალისტთა დელეგაციის შეხვედრაში მონაწილეობის მიღების შესახებ. გადასწყდა: სექტემბრის 15 გამართონ დამფუძნებელ კრების საზეიმო სხდომა. პირველ მისასალმებელ სიტყვას წარმოთქვამს დამფუძნებელ კრების თავმჯდომარის მოადგილე ... ამის შემდეგ ყოველი ფრაქციის წარმომადგენელი მოკლე მისასალმებელ სიტყვით გამოვა.

მასალები დელეგაციისათვის. ევროპის სოციალისტთა დელეგაციისათვის მასალების შემკრებმა კომისიამ, რომელსაც დ. შარაშიძე, გ. თევზაძე და გრ. გიორგაძე, სახელმწიფო მეურნეობის, პროფესიონალური მოძრაობის, მუშათა პოლიტიკური ორგანიზაციების, რესპუბლიკის შეიარაღებულ ძალების და სხვათა შესახებ მასალები უკვე შეადგინა. ეს მასალები ამ ჟამად ფრანგულ ენაზე ითარგმნება.

დასურათებული ჟურნალი. ევროპის სოციალისტთა დელეგაციის შეხვედრის მომწყობ კომისიაში სოგოლოვის ფოტო-ცინკოგრაფიიდან შემოვიდა წინადადება რომ დელეგაციის მოსვლის დღის „ზორბას“ დამატებად გამოიცეს დასურათებული ჟურნალი, რომელშიაც დელეგაციის წევრთა სურათები იქნება მოთავსებული. ფოტო-ცინკოგრაფიის მეპატრონე ამტკიცებს რომ ჟურნალს ის შეუძლია 3—4 საათში დაამზადოს.

პ. კაუცკი.

მიწის სოციალიზაცია.

პროფესორ ტოტომიანცს გაზეთ „სლოვოს“ ... ენკენისთვის ... № 205 ... მიწის სოციალიზაციისა და ნაციონალიზაციის საკითხზე.

მიწის ... და ქარხნების სოციალიზაცია უნდა ხდებოდეს თანდათანობით, რათა მრეწველობა არ შეფერხდეს და უმტკივნეულოდ გატარდეს. მემამულეთ და მეპატრონეებს ... ხალხის გაცილებით მეტი ... დაუჯდება, ვინაიდან მეურნეობაში ... ექნება მეტი. საბოლოოდ კი უთუოდ მეპატრონეთა ხელში უნდა რჩებოდეს.

ასეთია აზრი ჩვენ სოციალისტების მამამთავრისა და ეკუის მასწავლებლისა. საინტერესოა, რა განმარტებას მისცემენ მენშევიკები მოძრავალ რევიზიის დროს და რა თავის გასამართლებელ საბუთს მოიყვანენ.

ა რ ტ ა ა ნ ი

აკაკი ჩხენკელის მოსვლა.

ენკენისთვის 7-ს ჩვენს ქალაქს ეწვია დეპუტატი აკაკი ჩხენკელი და გენ. ზაქარიაძე. აკაკი ჩხენკელს, რომელსაც კარგად იცნობდენ, როგორც თავისს წარმომადგენლს სახელმწიფო საბჭოში, ხალხი დიდის ოვაციებით, პურმარილით და ლოცვა-კურთხევით შეეგება. ამგვარივე ოვაციებით ეგებებოდენ დეპუტატს გზებშიაც.

დღეს აკაკი ჩხენკელი არტაანიდან მიემგზავრება.

ა ხ ა ლ ი ა მ ბ ე ბ ი

მ თ ა ვ რ ო ბ ა შ ი.

მთავრობის თავმჯდომარის მოხსენება ...

უდგინოს მთავრობას ფრანგული მოხსენება სატრანსპორტო საზოგადოების მოღვაწეობის შესახებ.

... ვალოს სატრანსპორტო საზოგადოების ... თვალყურის დევნება.

[illegible]

... 297850 მანეთის ... № № 31567—105, 31568—104 ... 121,496—70 მანეთი ...

შრომის სამინისტრომ ... მუშათა ... დარიგებას ... პირველ ... ერთი გირვანქა ... გირვანქა ... მიეცემათ 35 მან. ... 10 მან. ... მუშათა მაგიდა სექტემბრის 20-დან ... დარიგებას ... გირვანქა შაქარი დარიგდება, გირვანქა ... 100 მან. ... 150 მან.

ბრინჯის და მარილის მიწოდება გაგრძელდება ... 10 კაპეიკის დარიგდება.

სამხედრო საქმეთა შ ი.

... სამხედრო საბჭომ დაადგინა: ბენზინის სიმცირის გამო ... 2. ... 4. ... სამხედრო ... ბენზინის მიცემა.

— ... სამხედრო საბჭომ ... ქალაქის თვითმართველობებსა ...

გ ვ ა რ დ ი ა შ ი.

... სახალხო გვარდიის შტაბთან ... კულტურულ ... სოლომონი ... წარმომადგენლებამ მიზნით მიემგზავრებიან დასავლეთ საქართველოს შემდეგ ქალაქებში: ხაშურს ენკენისთვის 16; ქუთაისს ... 18; ... 19; ... 20; სამტრედია ... 21; ... 22; ...

ს ო მ ხ ე თ ი.

[illegible]

ვებული მამულები უნდა დაცულ იქნან მომავალში ითთპატის მიზნების გასაფართოებლად.

(„ნორ—აშხ.“)

ერ. დემ პარტიაში.

ამაღლების თემი (ქუთაისი მაზრა).

ამა წლის 29 შესდგა ამაღლების თემის ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის თანამოაზრეთა საერთო კრება, რომელსაც 130 კაცი დაესწრო. მოხსენება გააკეთა თბილისიდან ჩამოსულმა მთავარ კომიტეტი წარმომადგენელმა, შემდეგ სხ. და სხ. საპროგრამო საკითხებზედ, გაიმართა მსჯელობა, რომელშიაც მონაწილეობას ღებულობდნენ თვით გლეხები. მსჯელობის დამთავრების შემდეგ აირჩიეს კომიტეტი 7 კაცისაგან: 1) ვას. მ. ლომინაძე (თავმჯდომარე); 2) ნეს. ი. ერისთავი (მდივანი); 3) მიხ. ბ. ჩხეიძე; 4) გიგო ამირ. ზარნაძე, 5) ბიჭ. ბ. ლალიაშვილი; 6) ლ. ი. ტყეშელაშვილი და 7) ვლ. ფ. ტყეშელაშვილი.

აქვე მოხდა წევრების ჩაწერა. შემდეგ კრებამ განიხილა მომავალ მუშაობის გეგმა და დაადგინა სთხოვონ პარტიის მთავარ კომიტეტს აღმოუჩინონ მათ სათანადო დახმარება განსაკუთრებით, ლექტორისა და გაზეთების გაგზავნით.

კრების მდივანი ნესტორ ერისთავი.

სათბობი მასალა.

გზათა უწყების დეპარტამენტმა ვრცლად დაამუშავა მოხსენება რკინის გზის საჭიროებისათვის სათბობის შეძენის შესახებ. მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ სათბობი მასალის კრიზისი მწვავედ სდგას ევროპაში და ნამეტნავად დაზარალებულ სახელმწიფოებში. სახელმწიფოს მრეწველობის გაძლიერება და საერთო მდგომარეობის განმტკიცება ბევრი მხრით დამოკიდებულია სათბობი მასალის საკითხზე. საქართველო, რომლის მრეწველობაც და რკინის გზები ბაქოს ნავთით იკვებებო და მდიდარია ქვა-ნახშირის მადნებითაც. თუ თანდათანობით განვითარდა ტყვიბულის ქვანახშირის დამუშავება საქართველოს რესპუბლიკის სათბობ მასალის მოთხოვნილებას მარტო ის დააკმაყოფილებს. პირველ რიგში უნდა დადგეს საკითხი ხსენებულ მაღაროებში ინტესიურ მუშაობის მოწყობის შესახებ. ტყვიბულის ქვანახშირი სითბოს მხრივ უცხოეთის ქვანახშირს არ ჩამორჩება. ამ ქვანახშირს ის ნაკლი აქვს, რომ ის ზედმეტ ნაცარს შეიცავს, რომელიც ქვაბებს ძლიერ აზიანებს. ამგვარად ტყვიბულის ქვანახშირი დაუმუშავებლად ორთქმავლებისათვის გამოუსადეგავია. ქვანახშირის დაწმენდა უნდა იკისროს რკინის გზის სახელოსნოებმა. თუ ცდა ნაყოფიერი იქმნა, მაშინ ასეთი მუშაობა დიდი მასშტაბით უნდა გაჩაღდეს. ქვანახშირის ნაცარიც უნდა გამოყენებულ იქმნას, ვინაიდან მას ნავთის ძალა აქვს. დეპარტამენტი თბოულობს ამ მიზნით განსაკუთრებულ თანხის გადადებას იმ პირობით, რომ ასეთი მუშაობა ექვს თვეში დასრულდებაო.

წერილები ქართლიდან.

3.

ქართლი რომ ზოგჯერ სიმკაცრეს, დაურიდებელობას გამოიჩენს ხოლმე, ესეც მისი ერთგვარი ზნეა. ბუნებით გულჩვილი და კეთილი ადამიანი ხან ისე აბობოქრდება რომ კაცი ვეღარ იცნობს: ნუთუ მართლა ეს ის ადამიანია, რომელიც ჭინჭველას ფეხს არიდებდა არ შემომაკვდესო, მაგრამ ეს ისეთი იშვიათი შემთხვევაა, რომ ქართლელის დამახასიათებელ ზნეთ ვერ ჩაითვლება თუმცა უნდა აღინიშნოს კი. ოსეთის აჯანყება და ვერაგობა ისე არავის არ განუცდია როგორც ქართლს და ქართლელს. რამდენჯერ იყო, რომ აწიოკდა მისი ოჯახი, რამდენჯერ გავერანდა გატიალდა „მეზობელთა“ მიერ მისი სამშობლო კერა, ბუნებრივ იქმნებოდა, რომ ქართლს მათ წინაღმდეგ უდიდესი სისასტიკე გამოეჩინა მაგრამ ყველაზე მეტად გაბოროტდნენ და გაალმასდნენ უფრო სხვა მხრელები, მეტი სისასტიკე და ულმობლობა გამოიჩინეს სხვა კუთხის ჯარმა და როდესაც პირველი ცეცხლი ავარდა კავკასიის უღელტეხილის მთებზე და მათ ძირს მოდუდუნე ქართლი განათდა, უეჭველიმ პირველად სიხარულის ხმა აღმოჰხდება მის გულს, მაგრამ მალე შეიჩერა. ერთი მოხუცებული ქართლელი ჩემთან საუბრის დროს ასე ამბობდა: საშინლად აღელდა და გაბოროტდა პირველად, ხშირად შურის ძიება ისმოდა და ველოდით ან დღეს ან ხვალ, ჩვენთანაც მოვიდოდნენ დაუპატიჟებელი სტუმრები და გვეტყოდნენ: „აბა ეხლა თქვენ წადით მთაში, ჩვენ ბარათი ვიქნებითო“, მაგრამ მალე ამოიარა ჯარმა. გამტვრიანებულმა და საშინლად გაბოროტებულმა მაგრამ ყოველ ნაწილის გაბოროტებას თავისი დაღი ემჩნეოდა. კახელობა ხმა აღოუღებლივ, კრიჭა შეკრული, ჩუმად, დინჯი, მაგრამ ჩქარის ხაჩიჯით მიეშურებოდა ცხინვალის მხარეს, მას არ აღმოჰხდენია ხმა მუქარისა. იმერლობა კი, უფრო მეტს სიცოცხლეს იჩენდნენ ბარათისმ და მათში მუქარა ხმამაღალი და დაურიდებელი... გაიარა ჯარმა. მცხოვრებნი დამშვიდნენ და ელოდნენ, და მართლაც ლოდინი არ იყო დიდი ხნისა. საღამო იყო ვახშმობა გადაცილებული და პირველად აწითლდა პატარა ლიახის ხეობის მთები, აწითლდა და მალე ვიგრძენით ის საშინელება, რაც იქ უნდა დატრიალებულიყო; იბუგებოდა იწოდა საუკუნეებით ნამუშავარი და ნაღვაწი. ამ საშინელებას მხოლოდ ჩვენ ვიგრძნობდით და განვიცდიდით, თვითმუშა ხალხმა კარგად იცის როდესაც გებუგებადა რა უბედურებაა.

გიოხრდება მრავალ წლის ნაღვაწ ნაშრომი. მტერი იყო მაგრამ.,. ეჰ კმარა, ამაზე ლაპარაკი და ის ამბავი, რომ ჩამოატარეს საქონელი და წვრილ-კრუხი?“ და განაგრძო მოხუცმა თავის გულის ტკივილით ოსების ტრაღედია და დასძინა: მათ შვილიშვილებზე და ჩამომავლობას დაატყდეს ეს უბედურება და არ ასცდეს, ვინც ეს უბედურნი ააცდინა და მართლა მეზობლის წინაღმდეგ აღებინა ხმალი, ჩვენ შეგვაშფოთა და თვითონაც დაალუპვინა თავიო.“ მართლაც, რამდენი უსაზღვრო და დაუშრეტელი გულჩვილობა უნდა ყოფილიყო იმის გულში, ვინც ყველაზე კარგად იცოდა ამ „მეზობელთა“ ვერაგობა და გაუტანლობა და, მიუხედავად ამისა, ისე სინანულით იხსენიებდა მათ სახლ კარის გაპარტახებას.

და აღსრულდა! აღსრულდა ჩუმი და დაურიდებელი მუქარა კახელთა და ხმიანი ლიხის მთის იქითელების! აღიგვა და გასწორდა მიწასთან ყველა ის ჭილოფელი, ის ოჯახი რომელიც კი ოდნავ მონაწილეობას მაინც ღებდა აჯანყებაში. რამდენიმე დღეში გადარევილ იქმნა მეომართა უღელტეხილს იქით დარჩა მოსავალი და საპატრონებელი ნათესობა. მას აუცილებლად სჭიროდა მოვლა და პატრონობა და ასეც მოიქცნენ: გაიგზავნა იქ მომვლელები და მეპატრონენი, მაგრამ აუცილებელი ზნე, როგორც ყველგან, აქაც თვალ საჩინო გახდა. გაუფრთხილებლობა, დაუნდობლობა, პური იმკებოდა, ილეწებოდა, რაც საკვირველია არა სრულად, მაგრამ ამავე დროს მეორე ნაწილი ცხენის ფეხ ქვეშ ითელებოდა და იხრაბოდა. პურთან ერთად მიწასთან გასწორებულ იქმნა ის მშვენიერი სიმინდის მინდვრები, რომელსაც ამ ზაფხულს კი პირი უჩანდა, საჭირო იყო მხოლოდ ენერგიული ხელი, რომ ნახევარზე მეტი ამ სიმდიდრისა ნახრად არ გადაქცეულიყო და რესპუბლიკის ხაზინას შეჰმატებოდა, ამის დამნახავი ქართლელიც უეჭველია, (რადგან იგი ყველაზე ახლოა) და ალბად გულშემატკივარიც, უკმაყოფილებას იგრძნობდა. „ნულა ტიალდება და იხრდება მაინც, კაცის მარჯვენით არის მოყვანილი, რაც გინდ უნდა იყვეს, იგი მადლიანი და ბარაქიანი იქნებაო“. მაგრამ ეს უკმაყოფილება შიგ ხალხის გულშივე რჩება, მის იქით არ მიდის და ერთხელ ცუდად დაწყებული საქმე კვლავ ისევ მიმდინარეობს და მიდის. ნახხარ სოფლებში მოდიან და სახლდებიან ხელხელა ჩოხევეები და რაჭველები ირჩევენ სოფლებს და სახლდებიან, მაგრამ აქაც ალბად ჯეროვნად ვერ არის საკითხი დაყენებული, რაც რამდენიმე მოხევესთან საუბრის დროს გამოირკვა, რომ იქ რომელი ადგილიც მათა ურჩევიათო, სხვანი ჩამოსულან „და თუ ასე გაგრძელდა, დარწმუნებულ იყავით, სისხლი მოგვიხდება“, რას მიქვიან, ოჯახი მომიშლია გადმოვსულვარ ცხრა მთას აქეთ და კიდევ გვედავებიანო“. უნდა ეცადოს ვისაც ეს შეეხება და ვისი საქმეც ეს არის, რომ ამ ჩასახლებას და ამ საკითხს საზოგადოთ, მეტად სათუთად და ფრთხილად მოეკიდნონ, გარჩევა იყვეს და ყოვლისწინ შეუფარდონ და შეუთვისონ ისეთი ხალხი, რომელიც იმ მხრის განსაზღვრულ პირობებს აიტანს და შეეგუება. მოხევეთა გადმოსახლება სწორედ მიზან შეწონილია, მაგრამ ეს გადასახლება ისე უნდა მოჰხდეს, რომ დარიალის კარებმაც არ იგრძნოს ერთი მცველის დაკლება მაინც, იქ არ შემოგვაკლდეს ამაყი და ძვირფასი მებრძოლნი თავისუფალ საქართველოსთვის... და იგინი დასახლდნენ მთიან მაღალ ადგილებში, დიდი ლიახვის ზევითა ხეობა ჯავა—როკა და პატარა ლიახვის ბოლოთიდან დაწყებული ვიდრე ჩვენს ჩრდილოეთ საზღვრამდე, შამბითი, ფაჩური, ჩაჟვარუხ ქამური. ეს ადგილები თავის ჰავით და ბუჩქებით წააგავენ კიდეც თეთრ არაგვის ხეობას, ვინაიდგან აქაც იგეთივე მდიდარი ალპიური ფლორაა, რაც აუცილებელია მეცხვარე მესაქონლისათვის. ისეთივე სალი წყალი და ჰაერი, ძირის მხარეს კი შეიძლება დანარჩენ მხრელები, როგორც ყორნის—წარბისში.

მაშასადამე, ამ ნახხარ ადგილებში ეს დასახლება უნდა ჰხდებოდეს მეტად სათუთად რომ საბოლოოდ ქართლსაც სასურველი მეზობლები გაუჩნდნენ და საერთოთ საქართველოს საზღვრის დამცველებიც ღირსეული და თამამი იყვნენ.

ნ. კე—ლი.

ილია წინამძღვრიშვილის დაკრძალვა.

(საკუთარი კორესპონდ.)

მცხეთაში.

განსვენებული ილია წინამძღვარიშვილის გვამი განასვენეს თბილისიდან ნაშუადღევს. მცხეთის საკათალიკოსო ტაძრის წინ პროცესიას შეეგებნენ ადგილობრივ დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა წარმომადგენელნი, მცხეთის სამთავრო დედათა მონასტერის დანი იღ. ნინოს წინამძღოლობით და აუარებელი ხალხი. აქ მცირე პანაშვიდის შემდეგ რომელიც გადაიხადა ადგილობრივ ტაძრის კრებულმა ხიტყა წარმოსთქვა ტაძრის წინამძღვარმა დეკ. დ. ხახუტაშვილმა, რის შემდეგ საგლოვიარო პროცესია გაემართა საგურამოსაკენ

წიწამურში.

სულმნათ ილია ჭავჭავაძის მოწამეობრივ აღსრულების ადგილს—წიწამურაში ცხედარს შეეგება (ცხენოსანთა საპატიო რაზმი სოფლებისა, საგლოვიარო შავ ჩოხებში გამოწყობილი და აუარებელი ხალხი. აქაც მცირე პანაშვიდის შემდეგ წარმოითქვა სიტყვები ადგილობრივ სოფლის საზოგადოების წარმომადგენლისგან და ცხედარი წაასვენეს წინამძღვარიანთ კარში, საცა შეეგება სკოლის მთელი პერსონალი და საზოგადოება.

დაკრძალვა.

ოთხშაბათს, ენკენისთვის 8 ს, განსვენებულის მიერ აგებულ ტაძარში, საცა წინა დღით ესვენა ცხედარი, დილიდანვე თავი მოიყარა დიდ ძალმა პატივისმცემლებმა და თბილისიდან სხვა და სხვა კუთხიდან ჩამოსულ დეპუტატებმა. წირვისა და ანდერძის შემდეგ სკოლის პირდაპირ დია სამარის წინ, რომელიც განსვენებულის ანდერძის თანახ., გაიჭრა სიტყვები წარმოსთქვეს დამფუძნებელ კრების სახელით ისიდორე რამიშვილმა, ქ. შ. წერა კითხვის გამავრც. საზ—ბის და სრულიად საქართველოს მასწავლებელთა კავშირის სახელით გიორგი ნაკაშიძემ, ადგილობრივ სკოლის სახელით ლავრენტი ძიძიგურმა, ქარულ სასოფლო სამეურნეო საზოგადოების მხრივ, ს. ყაზახაშვილმა, „თეატრი და ცხოვრების“ რედ. ი. იმედაშვილმა, ერობის წარმომადგენელმა და სხვ.

განსვენებულის სკოლა.

დაკრძალვაზე დამსწრე წარმომადგენლებმა დაათვალიერეს განსვენებულის უნარით აგებული სკოლა და მამული.

სკოლა 4 კლასიან სამეურნეო სასწავლებლის ტიპისაა, 4 მოსამზადებელი კლასით. სულ მთელ სასწავლებელში ირიცხება 150 მოწაფე, 6 მასწავლებელი სკოლასთან ყოველგვარი სასოფლო სამეურნეო განყოფილებაა და ცოცხალი ინვენტარიც მოეძებნება.

სკოლის დათვალიერებამ ძლიერი შთაბეჭდილება დასტოვეს მნახველებზე და ჰკვირობდნენ, თუ რა შესძლებია ერთი კაცის ენერგიას! ნეტავ რა იქნებოდა, რომ ჩვენ ქვეყანას კიდევ ბლომად გამოსჩენოდა, ასეთი მამულიშვილები! ამ გრძნობებით ვშორდებოდით ამ ცოცხლად დატოვებულ ძეგლს, რომელიც ასე ღირსეულად ამკობს ილიას სოფლავს!

სამადარისო ხსოვნა მადლიან მოჭირნახულეს!.

გივი ქართველიშვილი.

ჩვენი კორესპონდენციები

თელავი.

თელავის მაზრის ადმინისტრაციის თვითნებობა საზღვარს სცილდება. რა თქმა უნდა, ეს გარემოება ჰბადებს ხალხში ზიზღს უნდობლობას. ან სად გაგონილა, გეთაყვათ, რომ დემოკრატიულ რესპუბლიკის მოქალაქეთ მყუდრო ცხოვრებას იმდენად ურყევდნენ, რომ ძველი რეჟიმის ჟანდარმიცკი სანატრელი გახდა. ნუთუ ამისთვის იყო საჭირო ან თავისუფლება ან და ამდენი რევოლიუცია და მსხვერპლი? აი, ინებეთ მაგალითები და თვითვე დარწმუნდებით: სოფ. ვარდისუბნის მღვდელს ა. მთვარელიშვილს რაღაც გადასახადი ჰქონოდა შეწერილი. რა მიზეზებით ან ვისი ბრძანებით მას სახლში მიუცვივდნენ მილიციონერები და მკვახეთ უბრძანეს მოძღვარის მეუღლეს: ან გადასახადი მოგვეცი, ან შენს ქმარს დავატუსაღებთო. მან უპასუხა, რომ მღვდელს სძინავს და როდესაც გაიღვიძებს თქვენს განკარგულებას მოვახსენებო. მაგრამ „კანონის დამცველებს“ ცეცხლი მოეკიდათ, განრისხდნენ და შესძახეს: „როგორ თუ სძინავს, ემ საათში გამოიყვანეთ თორემ“... ამ სიტყვებით გაიწიეს სახლში შესავარდნად. ამ დროს გამოვიდა მოძღვარი და როდესაც გაიგო საქმის ვითარება, უთხრა, რომ მოკლე ხანში წარადგენს თავის ხვედრს; მაგრამ ვერავითარმა მოსაზრებამ ვერ გასჭრა გაცოფებულ წესიერების დამცველებზედ. ერთმა თოფიც კი მოუმარჯვა და დატყვევებული მღვდელი ფეხით თელავისკენ წამოიყვანეს. კომისარმა საქმის გამოუძიებლად მკვახედ გასცა ბრძანება: ჩაგდოთ სატუსაღოში, მე ვასწავლი როგორც უნდა ურჩობაო. ასეთ ექსცესებს რა გავლენა ექნება ხალხზედ? მაგრამ ინებეთ კიდევ სხვაცა: ამ ზაფხულს თელავში შესდგა მუშათა ამქარი, სადაც უმთავრესად ინტელიგენტური ძალები შედიოდნენ, უმთავრესად გიმნაზიელები. ერობამ მათ მისცა გასაკეთებლად გზა ვაზნაძიანამდე. რასაკვირველია, მხედველობაში ყოფილებული, რომ ამქარში სპეციალისტები არ არიან და 20,000 მან. იკმარეს. ამქარმა მოითხოვა 30,000 მან. იმუშავა არტელმა 5 დღე და გააკეთა რის გაკეთებაც კი შეეძლოთ, მაგრამ ერობის გამგეობამ აღარ მისცა გადაწყვეტილი ფასი და ის 1000 მან. რომელიც ერგებოდა ხუთ დღეში თვითეულ მუშას და და მათი საჩივრები დღემდი უშედეგოდ არის დარჩენილი. კარგია თუ ერობა ყაირათობას ეწევა სადაც ადგილია, მაგრამ მოწაფის და საზოგადოდ ინტელიგენტიის შრომის საფასურის მითვისება ეს ვერაფერი საქმეა, მით უმეტეს, რომ მოწაფეები ჰფიქრობდენ თავის ნამუშავარით მომზადებული იყვნენ განმეორებით გამოცდების ჩასაბარებლად. კიდევ ბევრი შეიძლება დაიწეროს მაგრამ ჯერჯეროთ ესეც საკმარისია.

გ. ყორჩიბაში.

ქ. ონი.

მართალია, საქართველო დღეს იმს ალარავისთან აწარმოვებს, მაგრამ ყოველ მხრით რომ მაინც საომარ განწყობილების ფრონტი გვიჩნდება, ესეც აშკარაა. აი ეხლაც, ჩვენს მხარეს ოსების საფრთხე ემუქრება.

უსახლკაროდ დატოვებული ოსები ხშირად თავს ესხმიან ქართველ სოფლელებს და შეუბრალებლად ჰხოცავენ. განსაკუთრებით საშიში გახდა ტყეების ნათესი ჰერნახულის მოკრეფა, რომლის მოვლა-პატრონობა ერობამ იკისრა. მოსამკელია აუარებელი ქერი და ხორბალი, მაგრამ თივაც; მიუხედავად ამისა, რომ ერობა კარგ სამუშაოს ქირას იძლევა ბევრი წასვლას ვერ ჰბედავს, ოსების ეშინიან. სხვაფრივ ამ უკანასკნელ ხანებში ონის და საერთოდ ზემო რაჭის ცხოვრება უფრო მოძრავი შეიქნა, რასაც ჯარების მისვლა მოსვლამ და ამისთვის საჭირო სურსათის ზიდვამ ხელი შეუწყო. ქალაქონი გახდა ზაზა სპეკულიანტებისა, რომლებიც აამოძრავა საზღვრის ახლომდე ბარეობამ და დიდ ოპერაციების წარმოებას მიჰყვეს ხელი, ყველაფრის ფასმა საოცარი სისწრაფით აწევა დაიწყო, განსაკუთრებით კი ფაბრიკის ნაწარმოებმა. თუმცა ერობა სცდილობს ხალხს მიაწოდოს იაფად ფართალი მაგრამ ეს სულ მცირე ფარგლებში ჰხდება. სიმინდის ფასმაც აიწია, რადგან ოსეთიდან გადმოტანა შემცირდა. პირველ დ, როცა ოსებმა სიმინდი გადმოიტანეს და ფასი საგრძნობლად დაეცა, ხალხს ეგონა ეშველებოდა, ეხლა კი არ იცის, ვის მიჰმართოს, ჯერ სიმინდის მოსავალი არ მოსულა და არ აქვს საშუალება თავი გამოიკვებოს, რადგან საზრდო გარდა ათიოდესი მთელ რაჭაში, ყველას აკლია.

პური ილეწება, მაგრამ მოსალოდნელ მოსავალს იარ აძლევა, განსაკუთრებით მწირ მიწიან სოფლებში დათესილიც არ მოდის, უფრო ცუდია გაზაფხულზე ნათესი ყანები...

ქალაქ ონს არავითარი გაუმჯობესება არ ეტყობა, გარდა იმისა რომ ქუჩები მოინათლა: „ჟორდანიას პროსპექტი“ „ერთობის მოედანი“ და სხვ., თუმცა ერთიც და მეორეც ისევ დაუხვეტელია და სიბინძურითაა სავსე. მართალია, ქალაქის გამგეობა ბრძანებას მათ დასუფთავებას მაგრამ გამგონი ვინ არის?

აღსანიშნავია ონის ცხოვრებაში ერთი რამ, რაც თითქმის საერთო მოვლენაა ჩვენში. ადგილობრივ გვარდიის შტაბმა ს. დემოკრატებს „დაუთმო“ თავის ბინიდან ოთახი, სადაც მათი ბიურო მოთავსებული, ასე რომ გვარდიის ხარჯით ს. დემოკრატებს საკუთარი ბიურო აქვთ, ე. ი. სახელმწიფო მათი ბიუროს ბინის ქირას იხდის, რადგან გვარდიას სახელმწიფო ინახავს. საკვირველია, რას ჰფიქრობდა ამის შესახებ შტაბი როცა უბოძებდა ოთახს პარტიას, ან ჰქონდა კი უფლება იმისა, ნუთუ სახელ წიფომ უნდა უხადოს ბინის ქირა რომელიმე პარტიას?—მაგრამ ამას აქ ყურადღებას არავინ აქცევს რადგანაც მათი ფიქრით „გვარდია, პარტია, სახელმწიფო“ ერთი და იგივეა, განა შეიძლება სახელმწიფომ, უარი უთხრას მათ ბინაზე იმ სახელმწიფომ, რომელიც ს. დემოკრატებმა „შექნეს?“

ონელი.

სარედაქციო კოლეგია.
მთავარი რედაქტორი: **ხ. კედია.**

სამკურნალო.

ელექტრონის რენტგენის და სინათლის

მიხეილ გედევანიშვილისა

დღისით 12—2 საათ. საღ. 6—8 საათ. არის საწოლები. ყორღანოვის ქ., 20, ეზოში. 3102. ოე.

რუსეთის პრობლემა და კავკასია

7.

ჩვენ წინგებ ვთქვით, როცა რუსეთში დაიწყო ნგრევა, გაიმარჯვა უკიდურესის მიმართულებამო. „რუსეთის დიდი რევოლიუცია, რუსეთის დიდი რევოლიუციაო“ გესმოდათ ყოველმხრივ. სრულებით შემცდარი აზრია: ჩვენ უკვე მოვიყვანეთ კოკოშკინის აზრი, რომ რუსის ერს არ ძალუძს რევოლიუციის შექმნა. ამას ახლა უნდა დავუმატოთ, რომ რევოლიუციას იდეა უნდა, და რუსეთის რევოლიუციის იდეა იყო „земля и воля“ ე. ი. მიწა და თავისუფლება. ჩვენ გამოვაშკარავეთ, რომ რუსის ერს თავისუფლება არ ესაჭიროებოდა, რაც დღეს უკვე მთელი ქვეყნისთვის ცხადზე უცხადესი შეიქმნა. ხოლო მიწა ნიშნავდა ძარცვას, ძარცვა-გლეჯა კი არა თუ დიდი, პატარა რევოლიუციის იდეათაც ვერ გამოდგება. რუსეთში მოხდა ის, რომ დაინგრა დიდი იმპერია და ამას მოჰყვა ანარქია, დაინგრა იმიტომ, რომ რუსეთმა უკანასკნელ ორას წელიწადშიც კი ვერ შეითვისა ევროპის მეცნიერება, ხოლო აწინდელი იმპერიის მართვა გამგებლობა შეუძლებელია უმეცნიერებოთ. ჯერ კიდევ რუსეთ იაპონიის ომმა გამოაშკარავა, რომ ეხლანდელი ომი არის ომი გენერლების და ზარბაზნების, არტილერიის და სტრატეგიის, მეცნიერების და ტეხნიკის, მაგრამ რუსეთმა ეს გამოცდილების შემდეგაც ვერ ისწავლა. ვერ ისწავლა იმიტომ, რომ ვერ მოერია და ვერ შეითვისა ევროპის მეცნიერება. ამიტომაც მოერია გერმანია რუსეთს; ხოლო ჩავლილი მსოფლიო ომი იყო კატასტროფიული,—დამარცხებული იმპერია უნდა დანგრეულიყო. დამარცხდა გერმანია და დაანგრიეს მისი იმპერია; ცხადზე უცხადესია, რომ გერმანია იმპერია აღარ არის, და თუ ერი გადარჩა ნგრევას, თავისი დიდი კულტურის წყალობით. გერმანიამ დაამარცხა რუსეთი და დაანგრია მისი იმპერია. ერი უკულტურო იყო და იმპერიის დანგრევას მოჰყვა ანარქია, არევდარევა. როცა რომის იმპერია დაიგრა, ხუთი საუკუნე დასჭირდა, ვიდრე მის ნანგრევებზე ააშენებდნენ ახალს სახელმწიფოებს. მაშინდელ საუკუნეს უდრის ეხლანდელი ხუთი წელიწადი,—რუსეთი თავის თავად 25-30 წელიწადი ვერ დალაგდება, და მანამდე კი სრულებით გავერანდება. გავერანდება იმიტომ, რომ ბოლშევიკების დევიზია ინტელიგენციისა და ბურჟუაზიის მოსპობა; ხოლო განათლება ინტელიგენციას მოაქვს და ბურჟუაზია კი ჰქმნის ყოველ ღირებულებას, მთელი ერის სიმდიდრეს. თუ განათლება არ იქნება, ქარხნები და ფაბრიკები არ იქნება, რაც იყო, სრულებით მოსპობილია, რა საკვირველია, ერი გაძვერანდება.

რუსებს იმისა იმედი აქვთ რომ ასი მილიონიანი ერი არ შეიძლება გახდეს სხვისი მონად, მაგრამ ინდოეთში 250 მილიონია, 30 მილიონი ინგლისს უპყრია. დიახ ინდოელები 250 მილ. არიან და ამასთან გენიოსობით რუსები სიახლოვეს ვერ მიუვდებიან მათ. ინდოელებმა შექმნეს ორი დიადი რელიგია, მაღალი ფილოსოფია, მაღალი პოეზია და ხელოვნება. ხოლო სოციალური წესწყობილებაში არისტოკრატიული მონარქია, მაგრამ მაინც დაიმორჩილა ინგლისმა, მაშ რაღა ითქმის რუსეთზე, რომლის ისტორია უმაქნისობას არ გასცილებია?

ჩვენ ვცდილობდით თანდათანობით რუსის ერი დაგვეხასიათებინა; გამოგვრჩა მხოლოდ ერთი. გავრცელებული იყო რუსის ხალხზე აზრი, რომ ის გულუბრყვილოა და სათნო; თვით რუსები ავრცელებდნენ ამას, და არავინ ედავებოდა. შემცდარი აზრია: ერთმა ლიტერატორმა სთქვა: „ძირითადი თვისება რუსის ხალხისა არის უგულწრფელობა, აი მაგ. ლ. ტოლსტოი“. ეს იყო იაპონიასთან ომის დროს; საბრალოს ალბად დატრაბახება თუ უნდოდა: ინგლისელები ეშმაკები არიან, მაგრამ ვითომ ჩვენ არ ჩამოვრჩებითო, თორემ ამ სისულელეს როგორ გაამხელდა. ეს კი მართალია, ტოლსტოი მთელს თავის სიცოცხლეში თვალთმაქცობდა თავის ფილოსოფიაში და ცხოვრებაშიაც. და ტოლსტოი ხომ მთელმა რუსეთმა გამოაცხადა თავის დიდებულ წარმომადგენლად და მართლაც იგი ნამდვილი წარმომადგენელი იყო რუსის ერისა. მართალია, რუსები ხშირად ეჩვენება ადამიანს გულუბრყვილოდ, მაგრამ ეს ჰხდება მაშინ, როცა „лукавый русскій мужикъ“-ი ვერ ახერხებს სიმართლის დამალვას; ტყუილის მოგვარებას დიდი ჭკუა უნდა და ნიჭი.

ეხლა შეიძლება თავი მოუყაროთ ყველას რაც ვთქვით.

რუსის ერს სახელმწიფოს აშენებლობის ნიჭი არ ჰქონია. თუმც მისი სახელმწიფო გაიზარდა დიდ იმპერიად, მაგრამ შემთხვევით, თავისი სახელმწიფო სამართალი, თავისი სახელმწიფოებრივი წესწყობილება არ ჰქონია, ყველაფერი სხვისგან უსესხნია. ამიტომ პირველი დიდი შეჯახებისთანავე მეზობელ დიდ იმპერიასთან დაინგრა.

თავისი კულტურა ვერ შეუქმნია და სხვისი ცივილიზაცია ვერ შეუთვისებია.

ხასიათით იგი ზარმაცი და სუსტი ნებისაა. ეს ჩვენ თავშივე ავღნიშნეთ, როცა კელტებს შევედარეთ, და მინდვრებიდან ტყეში მათი გაძევების ფაქტი მოვიყვანეთ. სიმაზარმაცე იყო იმის მიზეზი, რომ რუსებმა ევროპის მეცნიერება ვერ შეითვისეს. ხოლო მურდალი სიამაყემ მეცნიერებაც შეაძულა და ევროპის ცივილიზაციაც, და გამოიწვია მათი აჯანყება ამ ცივილიზაციასთან საბრძოლველად და მისი დასამხობად. ჩვენ ავღნიშნეთ, რომ რუსს არ ჰქონდა ნიჭი რევოლიუციის შექმნისა, მაგრამ ამბოხება მისი სტიქიაა,—„русскій бессмысленный, безцѣльный, безпощадный, отвратительный“, მხოლოდ სტიქიურად უნდა ხდებოდეს, ხდებოდა კიდეც და დღესაც ეგ არის.

გულწრფელობას სრულებით მოკლებული, ცრუა და გულჩათხრობილი. მურდალი სიამაყის გამო ან სასტიკი დესპოტი უნდა იყოს, და ან ორგული მოღალატე და მონა. თანასწორობას რუსი ვერ გუობს, არ ეხერხება.

კეთილშობილ გრძნობას მოკლებულია, და უმადური, ფუჭი მედიდური, მაგრამ იმავე დროს სულმდაბალი. სრულებით საკმარისია ჩვენ მირ მოყვანილი სიტყვა. „нѣмецъ“ და იმავე დროს: „нѣмецъ обезьяну выдумалъ,“ ან კიდევ: унтеръ-офицерская жена сама себя высѣкла“. ამისთანა მაგალითი არსად და არასოდეს არ მომხდარა, რუსეთში კი ეს უბრალო ხუმრობა არ არის, ეს სინამდვილეა,—რუსებს ძალიან უყვართ თავის ძაგება და დამცირება.

რუსი გაუმაძღარია და ხარბი, მაგრამ შეიძლება გვიპასუხონ: ევროპიელებიც გაუმაძღარიაო. მართალია, მაგრამ ევროპის მადა მიმართულია ბუნებრივ სიმდიდრეზე. როგორც უკვე აღვნიშნეთ ევროპა ეუბნება თავის ახალშენების მკვიდრთ: თქვენი ქვეყანა მდიდარია, მაგრამ თქვენ ვერ გისარგებლნიათ უცოდინარობის გამო. მე ამოვთხრი იმ სიმდიდრეს მიწიდან და მთის გულიდან, თქვენც გერგებათ მეც. რუსს ეს არ შეუძლია,—თვით უმეცარია, ამიტომ „ინოროდცების“ ჯიბეს მისჩერებია და მათ მიწა-წყლის წართმევას სცდილობს.

ანტონ რუბენშტეინი ამბობს: русскій мужикъ горчатнiи пьяница, лѣнивъ, какъ животное, набоженъ до ребячества, монархиченъ до рабства, хитеръ до обмана; или онъ непомѣрно надмѣненъ: „все могу, что захочу, не подвертывайся,—разнесу; или онъ ничто: да что я, да могу-ли я, да смѣю-ли я?“

ამისთანა ერს ჩვენ უნდა ვერიდნეთ, მაგრამ საუბედუროდ ჩვენ ვიზრდებოდით მათი უნივერსიტეტში, მათს წიგნებზე და აზროვნებაზე, და ბევრი რამ ვისწავლეთ მათგან. ყველაზედ უარესი ის არის, რომ ჩვენ მაგათგან ვისწავლეთ სოციალიზმი და ამ სოციალიზმის რუსული რედაქცია, ყოვლად შეუწყნარებელი, მიწის კონფისკაცია, ე. ი. ეს ძარცვა გლეჯა. ჩვენ სოციალისტებს ჰგონიათ, რომ მათ ჩაიდინეს დიდი პოლიტიკური აქტი, დიდი ეკონომიური მნიშვნელობის ეროვნული საქმე, და ამაყობენ ევროპის წინაშე. მაგრამ რომ თვალის ახელა შეეძლოთ, დაინახავდნენ, რომ ეს ჩვენი ეკონომიკის დაღუპვაა, ჩვენი ცხოვრების განადგურებაა,—ევროპამ იცის ეს და მიტომ გვეცინის.

ბ. გ.

ნებადართულია სამხედრო ცენზორისაგან